

Obsah

Úvodem k Dějinám českých zemí /15

I. Územní vývoj a proměny krajiny

Eva Semotanová

I.1 Formování geografického jádra českého státu /23

I.2 Země Koruny české /26

I.3 Československo a středoevropský prostor /28

I.4 Česká republika v srdci Evropy /31

I.5 Proměny krajiny /32

I.6 Krajina českých zemí v neolitu. Raně středověké kolonizační procesy /32

I.7 Velké proměny krajiny raného novověku /34

I.8 Krajina v proudu industrializace, urbanizace a rozmachu dopravy /37

I.9 Krajina na střetu s moderní společností /39

II. Pravěk a počátky slovanského osídlení (do 8. století)

Dušan Třeštík

II.1 Význam neolitické revoluce /45

II.2 Keltové v českých zemích /46

II.3 Stěhování národů /47

III. Velká Morava a počátky státního života (9.–10. století)

Dušan Třeštík

III.1 Počátky Velké Moravy /53

III.2 Velká Morava mezi Byzancí a franskou říší /55

III.3 Politické sjednocení Čech /59

III.4 Krize kolem roku 1000 a její překonání /61

IV. Český stát za přemyslovských knížat a králů

(od počátku 11. století do 1306)

Dušan Třeštík (IV.1) – Josef Žemlička (IV.2–4)

IV.1 Upevnění českého státu v době knížecí /67

IV.2 Královské tituly a jejich historický význam /75

IV.3 České země v době „velké“ kolonizace /77

IV.4 „Říše“ Přemysla Otakara II. a Václava II. /83



V. Rozmach českého státu za Lucemburků (1306–1419)

Miloslav Polívka

- V.1 Evropský rozměr české politiky /93
- V.2 Společnost a kultura lucemburské doby /103
- V.3 Před revolucí /109

VI. Husitská revoluce (1419–1471)

František Šmahel

- VI.1 Počátky reformního hnutí /117
- VI.2 Husitské války v letech 1420–1434 /121
- VI.3 Období polipanské restaurace a interregna (1434–1452) /126
- VI.4 Království „dvojho lidu“ /128

VII. České země za vlády Jagellonců (1471–1526)

Jaroslav Boubín

- VII.1 Česko-uherská personální unie /135
- VII.2 Stavby a společnost doby jagellonské /137
- VII.3 Před branami evropské reformace /140
- VII.4 Vzdělanost a kultura doby jagellonské /142

VIII. Český stavovský stát v habsburské monarchii (1526–1620)

Jaroslav Pánek

- VIII.1 Začlenění českého státu do středoevropské monarchie /149
- VIII.2 Země krále a stavů /152
- VIII.3 Společnost a kultura ve století před třicetiletou válkou /158
- VIII.4 Výhrocení konfliktu a české stavovské povstání 1618–1620 /169

IX. Barokní absolutismus (1620–1740)

Jiří Mikulec

- IX.1 Státoprávní a společenské proměny za třicetileté války /181
- IX.2 Poválečná konsolidace a rekonstrukce českých zemí /186
- IX.3 Český stát jako integrální součást habsburské monarchie /190
- IX.4 Barokní kultura a společnost českých zemí /195

X. Osvícenský absolutismus a zrod moderního státu (1740–1792)

Martina Ondo Grečenková

- X.1 Cesta k centralizovanému státu /205
- X.2 Reformy osvícenského absolutismu /210
- X.3 České osvětenství a počátky občanské společnosti /215

XI. Zrození moderního českého národa (1792–1848)

Jan Hájek – Milan Hlavačka

- XI.1 Na prahu nové epochy českých dějin /221
- XI.2 Obecné rysy vývoje /222
- XI.3 České země v rámci habsburské monarchie /223
- XI.4 Počátky industrializace českých zemí /225

- XI.5 Vznik a vývoj českého národního hnutí /230
- XI.6 Duchovní pozadí doby. Česká a moravská obrozenecká kultura /235
- XII. Češi za revoluce a neoabsolutismu (1848–1860)
- Milan Hlaváčka*
- XII.1 Jaro národů v habsburské monarchii a jeho vyústění /245
- XII.2 Zrod české politické reprezentace /249
- XII.3 Dvojí tvář neoabsolutismu /251
- XII.4 Hospodářská politika neoabsolutismu /253
- XIII. Dotvoření české národní společnosti v období liberalismu a nacionalismu (1860–1914)
- Pavel Cibulka – Jan Hájek – Martin Kučera*
- XIII.1 Obnovení ústavního života a státoprávní boje /261
- XIII.2 Češi a Němci – zostření národnostního zápasu /266
- XIII.3 Hospodářský vzestup českých zemí /273
- XIII.4 Kultura v českých zemích druhé poloviny 19. století a počátku 20. století /278
- XIV. České země v letech první světové války (1914–1918)
- Josef Harna*
- XIV.1 Reakce na vypuknutí války /299
- XIV.2 Zahraniční akce /302
- XIV.3 Situace doma uprostřed války /303
- XIV.4 Rovnováha sil /305
- XIV.5 Agonie habsburské říše a československý odboj /306
- XV. První Československá republika (1918–1938)
- Josef Harna*
- XV.1 Budování státu /313
- XV.2 Na cestě k prosperitě /318
- XV.3 Kulturní život v podmínkách demokracie /322
- XV.4 Odraz velké hospodářské krize v sociální a politické sféře /327
- XV.5 Demokracie v ohrožení /331
- XVI. Československo v pomnichovském období a v letech druhé světové války (1938–1945)
- Jan Gebhart*
- XVI.1 Důsledky mnichovského diktátu na odtrženém území /343
- XVI.2 Druhá republika /346
- XVI.3 Protektorát Čechy a Morava /348
- XVI.4 Protinacistická rezistence doma a v zahraničí /349
- XVI.5 Česká kultura v letech války /354
- XVI.6 Závěrečná etapa války a obnova Československa /355

- XVII. Československo mezi dvěma totalitami (1945–1948)
Jiří Kocián
- XVII.1. Poválečné proměny /365
- XVII.2. Život v poválečném Československu /375
- XVII.3. Boj za zachování československé demokracie /379
- XVIII. Nastolení komunistického režimu v Československu a jeho první krize (1948–1958)
Jiří Pernes
- XVIII.1. Mocenský převrat v únoru 1948 /387
- XVIII.2. Zásadní změny politického a hospodářského charakteru státu /392
- XVIII.3. První krize komunistického režimu a její překonání /400
- XIX. Komunistické Československo na cestě od upevňování totality k liberalizaci režimu (1959–1967)
Jiří Pernes
- XIX.1. Upevňování totalitního režimu koncem 50. let /409
- XIX.2. Pokusy o hospodářskou reformu a liberalizace režimu v polovině 60. let /413
- XX. Poločas rozpadu: velká krize komunistického režimu (1967–1971)
Oldřich Tůma
- XX.1. Pražské jaro /421
- XX.2. Srpnová intervence a její následky /432
- XX.3. Obnovení pořádku /437
- XXI. Druhá stabilizace komunistického režimu a cesta k pádu (1972–1989)
Oldřich Tůma
- XXI.1. Normalizační režim /443
- XXI.2. Protirežimní opozice nového typu /448
- XXI.3. Degenerace a kolaps /451
- XXII. Návrat Československa k demokracii (1989–1992)
Jiří Suk
- XXII.1. Sametová revoluce /457
- XXII.2. Politika v přechodném období (leden–červen 1990) /459
- XXII.3. Parlamentní volby 1990, pokus o přijetí nových ústav a vyřešení základních problémů přechodu k demokracii (červen 1990–červen 1992) /463
- XXII.4. Parlamentní volby 1992, nové rozdělení moci a zánik České a Slovenské Federativní Republiky (července–prosinec 1992) /473
- Jmenný rejstřík /479